

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/188,Prezentacja-wystawy-Chlopska-droga-do-wolnosci-Strajki-ustrzycko-rzeszowskie-gru.html>
07.04.2026, 23:18

Prezentacja wystawy „Chłopska droga do wolności... Strajki ustrzycko-rzeszowskie grudzień 1980 - luty 1981” - Częstochowa, 3 września 2006 r.

***Wystawa poświęcona jest strajkom ustrzycko-rzeszowskim w latach 1980-1981. Na ekspozycji zgromadzone zostały dokumenty, fotografie, informacje prasowe i plakaty dotyczące: sytuacji polskiej wsi przed rokiem 1980; początków niezależnego ruchu ludowego; przebiegu i skutków strajków chłopskich, jakie miały miejsce na przełomie lat 1980/1981. Prezentowane materiały są efektem kwerendy przeprowadzonej przez pracowników Oddziałowego Biura Edukacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej O/Rzeszów w archiwach instytucji i zbiorach osób prywatnych.

Początek wystawy poświęcony został polityce rolnej PRL w latach siedemdziesiątych. Ilustrują go przede wszystkim fotografie z wydawnictw propagandowych, eksponujących sukcesy gospodarcze ekipy Gierka i Jaroszewicza. Ponadto na wystawie zaprezentowano początki opozycji chłopskiej pod koniec lat siedemdziesiątych oraz powstanie pierwszych struktur związkowych chłopskiej „Solidarności” późnym latem i jesienią 1980 r. Wśród materiałów ilustrujących to wydarzenie znajdują się dokumenty wytworzone przez organy bezpieczeństwa.

Przebieg protestu w Ustrzykach i Rzeszowie prezentują fotografie i dokumenty wytworzone przez struktury „Solidarności”. Uznano również za wskazane umieszczenie artykułów z prasy lokalnej, które swoimi przemilczeniami i przekłamaniami dają wyobrażenie o ówczesnej polityce informacyjnej władz. Na wystawie zgromadzono wiele materiałów obrazujących najważniejsze epizody strajkowe, postaci zaangażowane w akcję okupacyjną oraz „dzień powszedni” strajku. Działania organów bezpieczeństwa wobec strajkujących udokumentowane zostały za sprawą materiałów dotyczących operacji „Kret” oraz notatek oficerów SB sporządzonych na podstawie doniesień agentów Służby Bezpieczeństwa. Problematykę protestu w Ustrzykach Dolnych i w Rzeszowie zamykają plansze poświęcone porozumieniom zawartym między strajkującymi rolnikami a delegacją rządową, które zawierają fotografie, dokumenty ilustrujące tamte wydarzenia oraz teksty porozumień. Wystawę zamyka część poświęcona utworzeniu Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Rolników Indywidualnych „Solidarność” oraz okoliczności, które doprowadziły do jego legalizacji.

Serdecznie zapraszamy.